

Planomtale

KPA SUND

2019-2026

Innhald

1	Innleiing.....	1-5
1.1	Bakgrunn for rulleringa	1-5
1.2	Tema i arealdelen.....	1-5
1.2.1	Bustad.....	1-6
1.2.2	Næring.....	1-6
1.2.3	Tilgang til sjø.....	1-6
1.2.4	Akvakultur	1-6
1.2.5	Andre tema.....	1-6
1.3	Samfunnsdelen til kommuneplanen	1-7
1.4	Overordna rammer og føringar.....	1-7
1.4.1	Nasjonale føringar	1-7
1.4.2	Regionale føringar	1-8
1.4.3	Lokale føringar.....	1-8
2	Planprosess	2-8
2.1	Organisering	2-9
2.2	Planavgrensing	2-9
2.3	Medverknad	2-9
3	Status folketal	3-10
3.1	Folketal.....	3-10
3.2	Framskriving av folketal	3-10
4	Fokusområde og plangrep.....	4-11
4.1	Senterstruktur	4-11
4.1.1	Nærsentera	4-12
4.2	Bustadutvikling.....	4-14
4.2.1	Dagens situasjon.....	4-14
4.2.2	Utfordringar.....	4-15
4.3	Næringsutvikling.....	4-16
4.3.1	Næringsutvikling på sjø	4-16
4.4	Tilgang til sjø.....	4-17

4.5	Vurdering av reguleringsplanar eldre enn 10 år.....	4-18
4.6	Folkehelse.....	4-19
5	Planen sitt hovudinnhald	5-19
5.1	Endringar i arealformål.....	5-19
5.2	Bygningar og anlegg	5-20
5.2.1	Bustader	5-20
5.2.2	Fritidsbusetnad.....	5-24
5.2.3	Sentrumsformål.....	5-24
5.2.4	Offentleg eller privat tenesteyting	5-25
5.2.5	Fritids- og turistformål.....	5-26
5.2.6	Næringsvirksomhet	5-26
5.2.7	Idrettsanlegg	5-28
5.2.8	Naustformål.....	5-28
5.2.9	Grav- og urnelund	5-28
5.2.10	Kombinert byggje- og anleggsformål	5-29
5.3	Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	5-29
5.3.1	Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	5-29
5.3.2	Hamn	5-29
5.4	Grøntstruktur	5-29
5.4.1	Friområde	5-29
5.5	Landbruks-, natur- og friluftformål	5-30
5.5.1	LNF-formål.....	5-30
5.5.2	LNF-spreidd bustad, fritidsbustad, næring med vidare (naust).....	5-30
5.5.3	LNF-spreidd bustad	5-30
5.5.4	LNF-spreidd næring	5-34
5.6	Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhøyrande strandsone	5-35
5.6.1	Allmenn tilgang til sjø	5-35
5.6.2	Byggegrense mot sjø og funksjonell strandsone	5-35
5.6.3	Hamneområde i sjø	5-35
5.6.4	Småbåthamn	5-35
5.6.5	Fiske.....	5-36
5.6.6	Akvakultur	5-36
5.6.7	Drikkevatt	5-39
5.6.8	Naturområde	5-39
5.6.9	Friluftsområde	5-39
5.6.10	Kombinert formål i sjø og vassdrag med eller utan tilhøyrande strandsone	5-39

5.7	Omsynssoner	5-40
5.7.1	Landbruk.....	5-40
5.7.2	Kulturminne.....	5-40
5.7.3	Nedslagsfelt for drikkevattn	5-40
5.7.4	Plankravsoner	5-40
6	Konsekvensutgreiing og risiko- og sårbarheitsanalyse.....	6-40
7	Vedlegg.....	7-40

1 Innleiing

Kommuneplanen består av ein samfunnsdel og ein arealdel. Arealdelen til kommuneplanen gjev hovudtrekka i arealdisponeringa og rammer for kva for tiltak og ny arealbruk som kan settast i verk i planperioden. Planen viser også kva for omsyn som må takast i vare ved disponeringa av areala. Arealdelen omfattar plankart, føresegner og denne planomtalen. Planomtalen viser korleis dei overordna planane og føringane er teke i vare.

Arealdelen byggjer på samfunnsdelen, og er eit verkemiddel for å sikre at arealbruken i kommunen bidreg til å nå måla som er vedtatt i samfunnsdelen.

Ein arealplan skal gjelde i minst 12 år, og vurderingane må sjåast i eit langsiktig perspektiv. Kvart fjerde år, ved fastsetting av kommunal planstrategi, skal kommunestyret ta stilling til om det er behov for å rullere kommuneplanen. Rulleringa av kommuneplanen er teke inn som eit punkt i gjeldande planstrategi vedteke av kommunestyret 13. juni 2016. Denne rulleringa gjeld utviklinga i perioden 2018-2030.

Arealdelen består av tre dokument:

Plankart	Føresegner	Planomtale
Eit juridisk bindande kart som viser eksisterande og framtidig arealbruk, og eventuelle omsynssoner. Plankartet må lesast saman med føresegnene og planomtalen.	Føresegnene er juridisk bindande krav til arealbruk og planlegging som utdjupar plankartet.	Planomtalen skal supplere plankartet og føresegnene. Den er retningsgjevande for rettslege og planfaglege vurderingar, og inneheld omtale av korleis kart og føresegner skal forståast og praktiserast.

1.1 Bakgrunn for rulleringa

Sidan førre arealdel til kommuneplanen vart vedteke i 2011 har forventningar og føringar til kommunal planlegging endra seg. Arealdelen til kommuneplanen 2010-2022 vart heimla etter gamal plan- og bygningslov. Endringar i plan- og bygningslova (pbl) i 2009 skjerpar krava til utgreiing med omsyn til barn og unge sine interesser, miljø, klima, naturressursar og – mangfald, fokus på samfunnstryggleik og å sikre gode oppvekst og levekår.

Kommunestyret har vedteke at det skal gjennomførast ei mindre rullering av arealdelen til kommuneplanen. Mindre rullering inneber at det i planarbeidet vert sett fokus på einskilde element som vert teke opp til vurdering.

Rådmannen si erfaring er at det er utfordringar i høve til gjeldande plankart og føresegner. Dette gjeld både plankart og føresegner. Konsekvensen er at dei som råkast av planen og dei som bruker den som styringsverktøy, ikkje har eintydige føringar. Sakshandsaminga tek også lenger tid på grunn av det. Det vert viktig å rette opp feila/uklarleikane i planen.

1.2 Tema i arealdelen

Folkehelse skal vere eit gjennomgåande fokusområde for denne rulleringa. Kommunen ser spesielt på vidare utvikling av bygdene. Når det gjeld Spildepollen og Stranda/Kleppe har desse områda dei seinare åra utvikla seg til lokalsenter som kommunen ønskjer å vidareutvikle. Det vert behov for å vurdere fleire areal til bustad, tilgang til sjø, attraktive friområde og andre moment for gode sentrumsområde.

Eit av måla med rulleringa er å gjere den betre eigna som styringsverktøy.

Det er peikt på tre hovudtema for rulleringa:

- *Sikre vidare bustadutvikling i kommunen*
- *Sikre næringsareal*
- *Leggje til rette for tilgang til sjø for allmenta*

1.2.1 Bustad

Det skal leggjast til rette for utvikling i alle bygder med moglegheit for fortetting. Det er viktig at bygdene har god aldersblanding, og at det vert tilrettelagd for at barn og unge kan etablere seg der. Ein bør sjå på kva bygder som har hatt stor vekst versus bygder som treng betre tilrettelegging og tiltak for å få ei positiv utvikling. Kommunen er positiv til å leggje til rette for leilegheiter/blokker. Vidare er formålet å vurdere eksisterande bustadområde og gjere analysar i høve til behov for nye framtidige bustadområde. Bustadkvotar og grensejusteringar i LNF-spreidd skal vurderast.

1.2.2 Næring

I rulleringa skal det vurderast behov for og moglegheiter til å utvide eksisterande næringsformål. Dette gjeld t.d. næringsareal i Austefjorden, Kausland, Vorland og Porsvika. Bustadformålet på Høyland skal vurderast omgjert til næring. Nye potensielle næringsareal skal vurderast, spesielt kystnære næringsareal. Lundaneset og Laksen er peikt på som slike område. Innspel til område som kan passe til turisme, kulturturisme knytt til gamle naust og sportssenter, er ønskeleg.

1.2.3 Tilgang til sjø

Sund kommune er ein kystnær kommune, og det er brei semje om at rulleringa skal leggje betre til rette for tilgjenge til sjø for allmenta, småbåtanlegg og andre tiltak for å skape eller vidareutvikle tilgjengelege maritime miljø for innbyggjarane. Rulleringa bør opne for innspel i høve til småbåtanlegg og eventuelle naustområde der ein legg til rette for maritime miljø med gode kvalitetar.

LNF-spreidd-formåla for naust må vurderast, ved lokalisering og opprydding av plankartet. Innspel om oppføring av enkeltnaust er ikkje ønskeleg.

1.2.4 Akvakultur

I tillegg til dei tre hovudtema er også akvakultur skildra som formål med rulleringa. Areal til akvakultur bør vurderast opp mot lokalisering og storleik. I praksis har det vist seg at akvakulturformåla er for små, eller har uønska plassering, slik at tiltakshavarar uansett må søkje dispensasjon. Kommunen vil vurdere å ta ut akvakulturformål der desse ikkje er i bruk, eller av andre omsyn bør få endra formål. Kommunen ønskjer innspel på behov for og lokalisering av potensielle område for utviding/nye akvakulturformål.

1.2.5 Andre tema

Av mindre tema i arbeidet med rulleringa er det i planprogrammet nemnd følgjande:

- *Justering av omsynssone for landbruk*
- *Justering av omsynssone for kulturminne/kulturmiljø*
- *Nye idrettsanlegg/utviding av eksisterande anlegg*

- *Turstiar/turvegar*
- *Opprydding av fjøresegnene*

1.3 Samfunnsdelen til kommuneplanen

Samfunnsdelen til kommuneplanen vart vedtatt 19.06.2018. Samfunnsdelen fastset langsiktige mål og strategiar for heile kommunesamfunnet, kommunen sin tenesteproduksjon og kommunen som organisasjon. Samfunnsplanen inneheld også ein arealstrategi som viser samanhengen mellom samfunnsutvikling og arealbruk.

Samfunnsdelen er forankra i Sund kommune sin visjon, Vi finn løysingar i lag, som skal gi retning for korleis vi skal løyse dei utfordringane vi har som samfunn fram mot 2030. Dette er utdjupa i målet for kommuneplanarbeidet

1-7

I Sund kommune er det eit hovudmål å få innbyggjarane til å ta medansvar for utviklinga – slik at vi tar vare på kvarandre gjennom heile livsløpet og skapar eit miljø folk synest det er triveleg å bu i.

Arealstrategien er å ta heile kommunen i bruk. Målet med arealstrategien er å hjelpe til med god styring av arealbruken for å få mest mogleg «rett» plassering av nye utbyggingstiltak. Strategien skal sikre ei arealøkonomisk utvikling, at ein kan vere rimeleg trygg på konsekvensane av den utviklinga det vert lagt opp til, og at utviklinga vert klimavenleg og berekraftig.

Arealstrategi frå samfunnsdelen:

- Sund kommune vil satsa på vidare utvikling av Skogsskiftet som kommunedelsenter og Sund, Forland og Spildepollen som lokalsentra. Hovudtyngd av bustadutbygging og tenesteutvikling vert knytt opp mot utviklinga av desse sentra.
- Sund kommune ynskjer også i det vidare å sikra ei positiv utvikling i bygdene elles – med at det vert sett av areal til bustadbygging for å gje ein naturleg vedlikehaldsvekst. Planlegginga må sikra arealøkonomisk utvikling.
- Sund kommune vil sikra ein rimeleg arealreserve for vidare næringsutvikling. Areala må vera tilpassa dei føresetnadene ny næring må leggja til grunn. Dette gjeld og areal i sjø.

1.4 Overordna rammer og føringar

1.4.1 Nasjonale føringar

Ei rekke rikspolitiske stortingsmeldingar og retningslinjer gjev føringar for arealplanlegging:

- *Nasjonale forventningar til regional og kommunal planlegging, 2015*
- *Statleg planretningslinje for differensiert forvaltning av strandsona langs sjø, 2011*
- *Statleg planretningslinje for samordna bustad-, areal og transportplanlegging, 2014*
- *Statleg planretningslinje for klima- og energiplanlegging og klimatilpassing, 2018*
- *Retningslinje for behandling av støy i arealplanlegging (T-1442/2016)*
- *Temaretteljar om barn og unge sine interesser i planlegging og byggesaksbehandling, 2018*
- *Meld.St.17 Byggje – bu – leve. Bustadpolitikk for den einskilde, samfunnet og framtidige generasjonar, 2013*
- *Meld.St.13 Ta heile Noreg i bruk.*

1.4.2 Regionale føringar

- *Regional areal- og transportplan for Bergensområdet 2017-2028*
- *Regional klimaplan 2014-2030*
- *Regional plan for attraktive senter – senterstruktur, tenester og handel 2015-2026*
- *Regional transportplan 2013-2024*
- *Regional næringsplan 2013-2017*
- *Regional plan for folkehelse – Fleire gode leveår for alle 2014-2025*
- *Regional kulturplan 2015-2025*

1.4.3 Lokale føringar

- *Kulturminneplan for Sund 2017-2022*
- *Landbruksplan Sund 2016-2020*

2 Planprosess

I «*Kommunal planstrategi for Sund kommune 2016-2020*» er arealdelen av kommuneplanen trekt fram som ei av fleire prioriterte planoppgåver. Arbeid med rulleringa av kommuneplanen starta i 2016 med kommunestyrevedtaket K-100/16:

1. Kommunestyret vedtek oppstart av ei mindre rullering av kommuneplanen sin arealdel. Konkretisering av kva som skal endrast i gjeldande plan, skal spesifiserast i planprogrammet.
2. Kommunestyret opprettheld vedtak i sak 034/13, der kommunestyret slutta seg til at samfunnsdelen av kommuneplanen skal rullerast. Framdriftsplan må oppdaterast og justerast med nye datoar.

Det vart varsla oppstart av planarbeid i februar 2017. Den 24.04.2017 fatta planutvalet vedtak om å leggje planprogram ut på høyring. Planprogrammet låg ute til offentleg ettersyn med høyringsfrist sett til 07.06.2017, og vart vedteke i Sund kommunestyre den 14.11.2017. I høyringsperioden kom det inn uttale frå fem offentlege instansar: Fylkesmannen i Hordaland, Fiskeridirektoratet, Statens vegvesen, Hordaland fylkeskommune og Sund kyrkjelege fellesråd. Det kom i tillegg 73 private innspel både før og under høyringa av planprogrammet. Desse innspela knytta seg for det meste til forslag til endring av arealføremål og i liten grad det konkrete planprogrammet. Nokre innspel var relevante for planprogrammet, mellom anna innspel om å opne for å justere kvoter i LNF og å leggje til rette for spreidd næring i naust der dette kan eigne seg.

I samband med utarbeidinga av planforslaget har det vore gjennomført ei rekkje arbeidsmøter. Hausten 2016 hadde styringsgruppa to møter for å avklare vidare prosess. Våren 2017 var det gjennomført møter med dei politiske utvala «saksgruppe næring og utvikling» og «saksgruppe levkår og nærmiljø». Der var problemstillingar knytt til mellom anna næringsareal, idrett, friluftsliv, folkehelse, områder for vidare utvikling og behov i bygdene diskutert.

Hausten 2017 var det gjennomført medverknadsmøter og det vart annonsert oppstart av planarbeidet med frist for å kome med innspel den 14. januar 2018. Fristen vart forlengja til den 5. februar. Det kom til saman 158 innspel. Styringsgruppa brukte våren på å vurdere dei ulike innspela ut frå kriteria i planprogrammet, samt å reise på synfaringar knytt til innspela. Til saman var det heldt 11 heildagsmøter, nokre også med synfaring.

Den 22. mai vart det heldt eit dialogmøte med Fjell og Øygarden kommune, særskilt med fokus på næringsareal. Der stilte leiar av Komité for plan og utvikling i Fjell kommune og leiar av Utval for drift og samfunnsutvikling i Øygarden kommune i tillegg til styringsgruppa og arbeidsgruppa for planarbeidet.

I juni 2018 vart det heldt anbodskonkurranse for planarbeidet, og Multiconsult AS vart vald til å utarbeide nytt planforslag og gjere dei utgreingar som har vore naudsynt for vidare prosess.

Før utlegging til offentleg ettersyn er planarbeidet presentert i Regionalt planforum, der statlege og regionale etatar har høve til å kome med tidlege innspel og forventningar til planarbeidet. Sund kommune var i planforum den 29.01.2019, og viktige tema som metode for avgrensing av LNF-spreiddområda, tilnærming til akvakultur, strandsona, var teke opp og drøfta.

Det er planutvalet som legg høyringsforslaget ut til offentleg ettersyn. I tråd med plan- og bygningslova § 11-14 skal planforslaget ha ein høyringsfrist på minimum 6 veker. Då planen vert lagt ut i sommarferien har fleire offentlege instansar varsla at dei vil trenge lenger høyringsfrist. Planforslaget vil bli lagt ut på Sund kommune sine nettsider og annonsert i Vestnytt AS og Bergens Tidende AS. Planforslaget vil i tillegg verte sendt direkte til ei rekkje instansar.

Etter offentleg ettersyn vil merknadar og uttale verte samanfatta, og det vert vurdert om planforslaget skal reviderast før det vert lagt fram for planutvalet til ny handsaming. Det er kommunestyret som skal vedta arealdelen av kommuneplanen, jf. plan- og bygningslova § 11-15. Då Sund kommune vert slått saman med nabokommunane Øygarden og Fjell frå og med 01.01.2020, gjeld overgangsreglar som kan gjere seg gjeldande for endeleg vedtak av arealdelen.

2.1 Organisering

Arbeidet har vore leia av ei styringsgruppe, samansatt av planutvalet sine medlemmar. Ei administrativ arbeidsgruppe har vore tilretteleggjar og hatt fagansvar for arbeidet, i nært samarbeid med innleigd konsulenthjelp. Kommunestyret er prosjekteigar og har satt i gang prosessen med vedtak i 2016.

Prosjekteigar: Kommunestyret

Styringsgruppe: Planutvalet

Arbeidsgruppe: Ole-Karsten Midtgård, Mona Rabben og Anne Grethe S. Hagenes, alle frå Arealeininga.

Multiconsult har vore leigd inn som konsulent og bidrege i utarbeidinga av planen.

2.2 Planavgrensing

Rulleringa av arealdelen til kommuneplanen omfattar heile kommunen med unntak av kommunedelplanen for Skogsskiftet. Rullering av kommunedelplanen for Skogsskiftet pågår parallelt med arbeidet med arealdelen.

2.3 Medverknad

Medverknad er eit viktig demokratisk prinsipp, og i arbeidet med arealdelen av kommuneplanen skal det leggjast til rette for medverknad og sikra at grupper som ikkje er i stand til å medverke direkte vert sikra medverknad på anna måte, jf. plan- og bygningslova § 5.1.

Høyring av planprogrammet var annonsert på kommunen si heimeside, i tillegg til Vestnytt og Bergens Tidende sine kunngjeringsider. Planprogram vart også sendt til lokale interesseorganisasjonar, lag- og foreiningar i tillegg til dei offentlege høyringsinstansane.

Det har vore gjennomført tre temabaserte medverknadsmøte hausten 2017. Møta vart annonsert som opne for alle interesserte. I tillegg vart det lagt opp til direkte invitasjon til lag, foreiningar, næringsdrivande etter relevans i tema. For tema næringsutvikling og akvakultur vart registrerte fiskarar og firma innan akvakultur særskilt inviterte. For tema tilgang til sjø vart Sund turlag, alle båtлага, ungdoms- og eldrerådsrepresentantar, Bergen og omland friluftsråd med fleire inviterte. Dei tre møtedagane hadde følgjande tema oppe for drøfting og innspel:

- *Bustadutvikling* - *13. november 2017*
- *Tilgang til sjø* - *1. november 2017*
- *Næringsutvikling og akvakultur* - *23. oktober 2017*

Alle møta starta med ein informasjonsdel frå kommunen. Deltakarane vart delt inn i grupper som drøfta konkrete spørsmål og problemstillingar knytt til tema. Gruppene gav deretter uttrykk for gruppa sitt samla synspunkt, og eigne synspunkt generelt til tema. Alle møta vart avslutta med meir informasjon om vidare prosess.

Det vart arrangert kontordag den: 29. november 2017. I tillegg har Planutvalet hatt eigne arbeidsmøte med dei politiske utvala «Saksgruppe levekår og nærmiljø» og «Saksgruppe næring og utvikling», kor ein har arbeidd med deira konkrete saksområde. Det har også vore dialog med nabokommunane Fjell og Øygarden særskilt med fokus på næring.

3 Status folketal

3.1 Folketal

Sund har hatt jamn folkevekst med eit gjennomsnitt på 2,31 % dei siste tre åra. I 2016 passerte folketalet i Sund 7000 innbyggjarar. I 10-års perioden 2007-2016 auka folketalet i Sund med 24,5 %. Dette er den høgaste veksten i regionen og den tredje største veksten i fylket. Frå 2016-2017 vart folketalet i Sund redusert. Det er i hovudsak nasjonal innflytting som er redusert.

3.2 Framskrivning av folketal

Framskrivning av folketalet, hovudalternativet frå 2016, viser at den største veksten fram mot 2040 vil skje i dei eldste aldersgruppene, der gruppa over 80 år vil bli meir enn tredobla. Den same utviklinga ser vi i heile landet. Levealderen aukar og fleire eldre er friske. Med auka alder vil også aldersrelaterte sjukdomar auke.

Fødselstalet vil etter framskrivinga halde seg om lag som i dag. Dette kan tyde på at strukturen kommunen i dag har på skule og barnhage vil dekke behovet fleire år framover, dersom kringsgrenser ikkje stenger for å utnytte potensialet.

SSB har med bakgrunn i framskrivning av folketalet frå 2016, sett på alle norske kommunar og berekna eldreomsorgsbøra, det vil sei talet på personar som ikkje lenger er i arbeid (over 70 år) i høve til talet på innbyggjarar i arbeidsfør alder (mellom 20 og 69 år). Det viser at Sund kjem «godt» ut med ei relativt ung befolkning i dag.

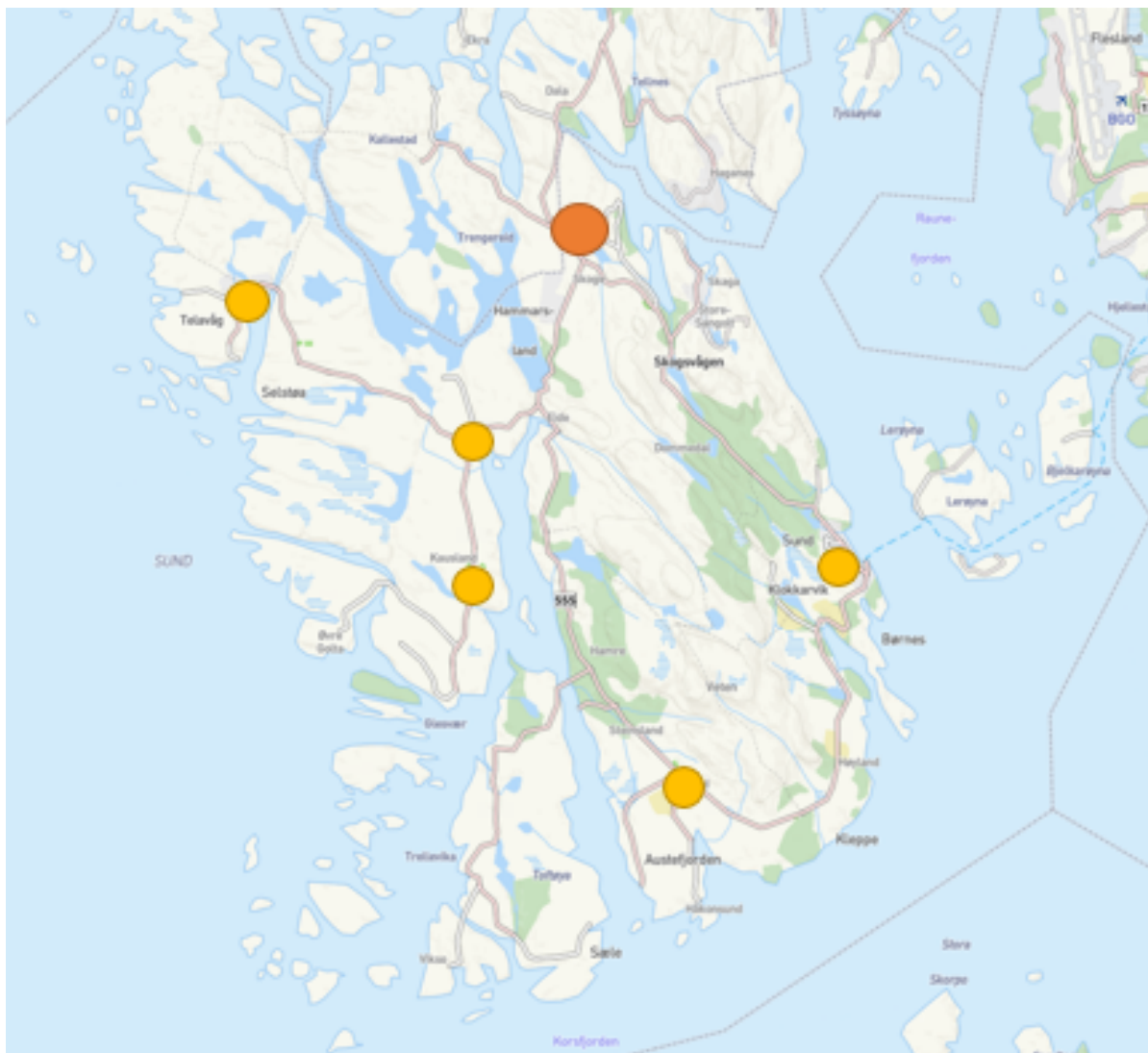
4 Fokusområde og plangrep

4.1 Senterstruktur

I følge tal frå SSB (2017) bur 4261 innbyggjarar i tettbygde strøk, medan 2779 bur i spreiddbygde strøk. Det inneberer at 60,4 % av sundsokningane bur tett. Tettbygde strøk er definert som samling av husstandar der det bur minst 200 personar og der avstanden mellom husa normalt ikkje overstig 50 meter. Husklyngjer som naturleg høyrer til tettstaden kan takast med inntil ein avstand på 400 meter frå tettstadkjernen.

I samfunnsdelen er ein del av strategien å lokalisere hovudtyngda av bustadbygginga i nærleiken av nærsentra. Det er òg eit mål å få ein mest mogleg «rett» plassering av nye utbyggingstiltak. Eit av tema for denne rulleringa har vore å tydeleggjere definisjonen på desse nærsentra, med meir klar avgrensing, hensiktsmessig innhald som er dimensjonert for nærmiljøet. Strategiane er å satse på vidare utvikling av Skogsskiftet som kommunedelsenter, og Stranda/Forland og Spildepollen som nye nærsenter. Vidare har kommunen også definert dei gamle tettstadane Glesvær, Sund/Klokkarvik og Telavåg som historiske nærsenter.

1-11

Figur 4-1: Senterstrukturen i Sund.

Skogsskiftet er dagens kommunesenter, og inneheld eit spekter av offentlege og private tenester og varierte servicetilbod. Skogsskiftet er i dag også knutepunkt for regional kollektivtrafikk. Med kommunesamanslåinga med Fjell og Øygarden vil Skogsskiftet bli omdefinert til eit lokalsenter, då Straume i Fjell vil bli det nye kommune-/regionsenteret. Skogsskiftet skal framleis vere det største senterområdet i Sund, og dette vert tydeleggjort med den nye kommunedelplanen for Skogsskiftet og detaljreguleringsplanen for sentrumsområda, som er under arbeid.

4.1.1 Nye nærsenter

I dei to nye nærsentra Spildepollen og Stranda/Forland vil ein kunne ha eit lokalt tenestetilbod og handel med ei øvre grense på 3000 m² samla bruksareal. Det vil gje rom for ein stor daglegvarebutikk og eventuelt noko meir lokalt retta handel i tillegg. Nærbutikk med daglegvare er ein viktig miljøskapande faktor, fordi den fungerer som møteplass og bidreg til trivsel i lokalsamfunna. Ved å samle tilbod i sentrumsområda vil sentera bli attraktive for omlandet. Samlokaliseringa legg grunnlag for eit effektivt og miljøvenleg transportsystem, og gir samfunnsøkonomisk gevinst ved at investeringar vert konsentrert. Samling skapar også grunnlag for større grad av synergi mellom verksemdar, og gjer senteret attraktivt for fleire typar verksemdar.

Stranda/Forland

På Stranda/Forland ligg det i dag barnehage, barneskule og ungdomsskule. I tilknytning til skulane er det idrettsanlegg. Lang tradisjon med landhandel er vidareutvikla med investering i eit nytt moderne butikkbygg. Næringsområdet i Austefjorden har fleire verksemdar, mellom anna Panorama hotell, og ligg i gang- og sykkelavstand frå Forland. Bustadområda på Kleppe og rundt Forlandsvågen har vore i stor vekst og ligg i gang- og sykkelavstand til skule og butikk.

Spildepollen

Eit større areal for utvikling av offentlege tenestetilbod som barnehage, skule og idrettsanlegg er under oppføring. Det ligg i dag ein daglegvarebutikk i Spildepollen. Det er òg reiselivsverksemd med rorbuser. Næringsområdet på Kausland ligg i gang- og sykkelavstand til Spildepollen. Den nye skulen skal ta i mot elevar frå Glesnes og Telavåg. Skulen er planlagt å stå klar til innflytting november 2019. Kommunen har mål om å forlengje gang- og sykkelvegane mot desse bygdene.

Figur 4-2: Planlagt skuleområde på Spilde. Kjelde: Sund kommune.

4.1.1 Historiske nærsenter

Dei historiske nærsentra har tidlegare hatt nærsenter-funksjonar, med bustader, grunnskule, arbeidsplassar og servicetilbod av lokal karakter. Det er viktig at dei historiske nærsentra har rom for vidare bustadutvikling slik at det fortsatt vert levande bygder. Her vil ein opne for framtidig bustadbygging.

Sund (Klokkarvik)

Sund (Klokkarvik) var tidlegare kommunesenter, og sjølv om dei fleste av tenestetilboda vart flytta til Skogsskiftet på 80-talet, er det framleis ein del tenester- og servicetilbod her. Mellom anna held kyrkjeadministrasjonen til i Sund, der Kyrkjekjellaren er ein viktig samlingsstad. Bygda har framleis barnehagetilbod. Sund kystlag har eige bygg med sjøretta tilbod til barn og unge. Her er også ferjekai og ferjesamband til Hjellestad i Bergen, via Lerøy og Bjelkarøy, og senteret er eit viktig trafikknutepunkt med tanke på ferjedrift og framtidig hurtigbåtsamband. Det bur om lag 760 innbyggjarar her per 01.01.2017.

1-13

Figur 4-3: Sund kyrkje. Foto: Sund kommune.

Glesvær

Glesvær er ein av dei eldste handelstadane på vestlandskysten. På 1700- og 1800-talet var dette det største og viktigaste fiskeværret på Sotra. Handelsstaden Glesvær er første gang omtalt i 1664. I dag er det kommunen sin tusenårsstad. Her finn ein Glesvær kafé som tilbyr mat, kultur og musikkopplevingar. Bygda har eit felles sjøsportsenter som arrangerer surfekurs, padlekurs og tilbyr utleie av sjøsportsutstyr til tilreisande og skular. Med utgangspunkt i sjøsportsenteret har bygda mellom anna vore vertskap for NM i surfing. Glesnes Ungdoms- og idrettslag arrangerer årlege aktivitetar som Glesnesløpet, Swim&Run, Strilaman Triathlon, Strilaman Padle og Krabbeklo Barne Triathlon. I Porsvika ligg bedriftane Sotra fiskeindustri AS og Telavåg fiskemottak AS. I tillegg har ein bygd opp ei viktig fiskerihamn her. Barneskulen og barnehagen på Glesnes vert lagt ned, når nye tilbod vert etablert i Spildepollen. Glesvær har 495 innbyggjarar per 01.01.2017.

Figur 4-4: Glesvær. Foto: Sund kommune.

Telavåg

Telavåg har spor etter busetting tilbake til 500-talet. Heilt frå middelalderen dreiv ein kvalfangst av vågekval i Telavåg. Fiskeværet spelte ei viktig rolle som sentrum for Englandstransporten under andre verdenskrig, og historia til bygda er prega av dei dramatiske hendingane på staden våren 1942. Som einaste tettstad i Noreg vart Telavåg jamna med jorda av tyske soldater den 30. april 1942. Til minne om hendingane på Telavåg under krigen vart Nordsjøfartsmuseet opna i 1998. I Telavåg har ein eit aktivt dugnadsmiljø der ein har fått etablert både bygdahall og idrettsanlegg. Telavåg Idrettslag disponerer utendørs grasbane på Telavåg Stadion og har også aktivitetar i Bygdahallen. Tellecupen blir arrangert på Telavåg Stadion. I Telavåg finn ein populære buldre/klatreveggar. Det vert arrangert ulike arrangement som til dømes utandørskonsert i *Bekhilderen*, ei grotte vest for Selstø som berre er tilgjengelig ved fjære sjø. I bygda finn ein lokale tilbod som selskapslokale og butikk/kafe, og turist- og fiskeriverksemder for å nemne noko. Barneskulen og barnehagen i Telavåg vert lagt ned, når nye tilbod vert etablert i Spildepollen. Det er 584 innbyggjarar i bygda per 01.01.2017.

4.2 Bustadutvikling

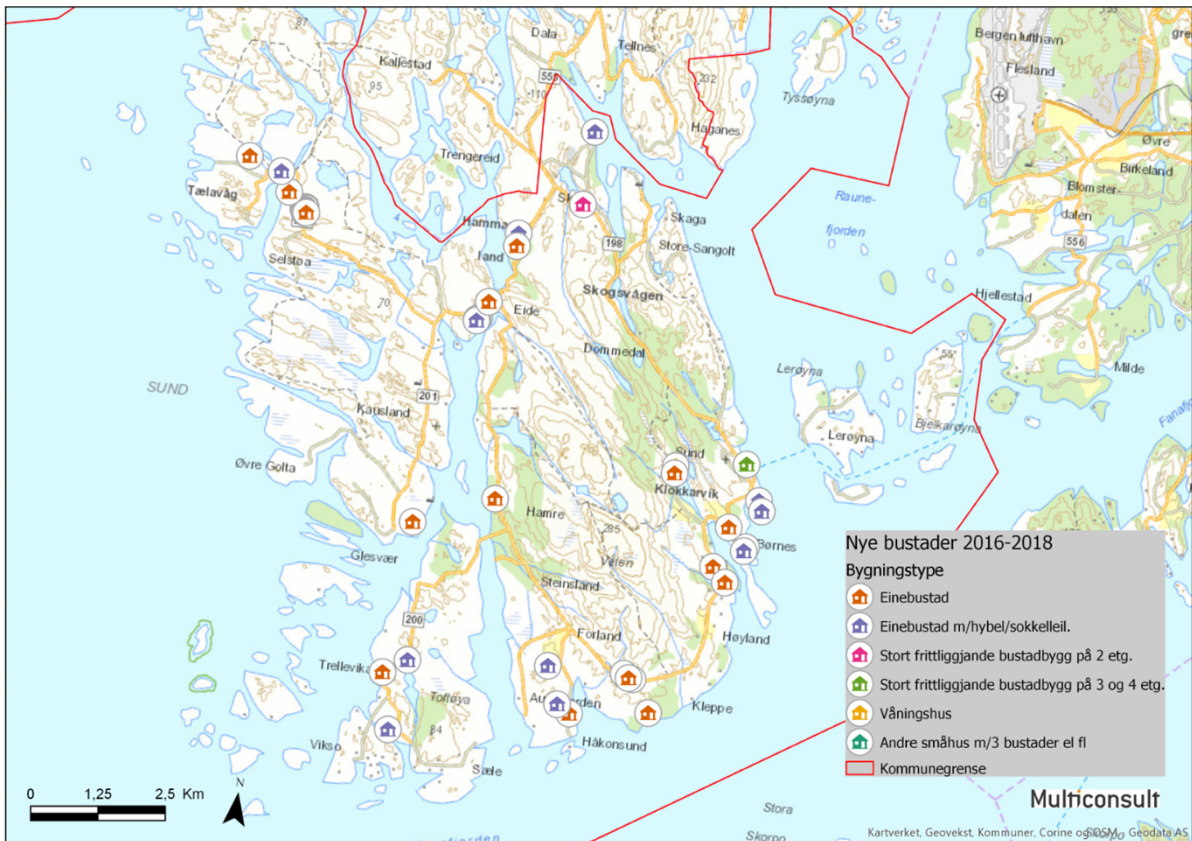
4.2.1 Dagens situasjon

Bustadmassen i Sund består i hovudsak av einebustader i og utanfor tettbygde område. Trenden på landsbasis er at fleire ønskjer å bu i leilegheit, og det er forventa ein auke i einslege hushald og hushald der par bur aleine utan barn.

Det bur i dag 7076 personar i Sund (tal per juli 2018, SSB) fordelt på 2644 bustadeiningar (FKB-kartdata). Sundsokningane bur stort sett i einebustader, då det er 2573 registrerte bueiningar i einebustader (inkluderer hybel/ sokkelleilighet og våningshus). Elles er det 34 registrerte bueiningar i form av rekkehus/ kjedehus/atriumhus og 37 registrerte bueiningar i form av leilegheiter. I gjennomsnitt bur det 2,67 personar per bustadeining i Sund. Dei siste fem åra har det blitt oppført 172 nye bustadeiningar i Sund.

Fylkeskommunen si folketalsframskriving for 2017-2040 viser at kommunen vil ha i underkant av 8000 innbyggjarar i år 2025 og i overkant av 9000 innbyggjarar i år 2035.

Det er gjort eit uttak av data over nybygde hus i perioden 1. januar 2016 til 31. desember 2018. I følge databasen er det 44 nye bustadhus i perioden. Kartet i figuren under viser geografisk distribusjon av desse, sortert etter bygningstype.

Figur 4-5: Nybygde bustader i perioden 2016-2018.

4.2.2 Utfordringar

Med ei forventa auke på om lag 1000 nye innbyggjarar i planperioden tilseier det ei nødvendig bustadbygging på om lag 400 nye bustadeiningar fram mot 2025 (dersom ein forventar 2,5 bebuarar per bustad). Ved ein gjennomgang av alle regulerte område i kommunen som ikkje er bygd ut, er det i dag allereie ein bustadreserve på 897 (i hovudsak einebustader). I tillegg ligg det potensiale for bygging i ikkje-regulerte område og LNF-spreidd-område. Bustadreserven i Sund er difor høg, og kommunen har av desse tala ikkje behov for å leggje til rette for mange fleire nye bustadformål i kommuneplanen.

I dag er bustadmassen i Sund relativt spreidd. Mange bustader med store avstandar til viktige funksjonar og tilbod, noko som tilseier at desse bustadene er avhengig av privatbilar i det daglege. Dette går også fram av tala over elevar som får skuleskys. Heile 43,3 % av alle elevar i Sund får skuleskys. Det er ikkje ønskeleg med ein større vekst i denne typen busettingsmønster.

Fleire bustadbygg i Sund ligg i formål avsett til større samanhengande LNF-område. I gjeldande arealdel vart det vurdert at slik arealbruk var hensiktsmessig då det ikkje var ønskeleg med fleire bustadeiningar her, og difor var LNF-spreidd-formålet vurdert til å ikkje vere eigna. I den samanhengen vart det i god tru lagt inn ei opning for mindre tiltak som at t.d. mindre tilbygg og uthus innanfor bygde bustadeigedomar i LNF-formål var tillate. I ettertid har ein sett at ei slik opning

for tiltak i LNF-område for bustadbygg ikkje hadde heimel i lov, og at føresegnene som opna for dette er ulovleg.

I planarbeidet er det utført ein analyse for å avdekke kor mange bustadeiningar kommunen har i LNF-formåla. Bustadtypar som er inkludert er einebustader, einebustader m/hybel, andre småhus med 3 bustader eller fleire, kjede/atriumshus, rekkehus, stort frittliggande bustadbygg på 2 etasjar, stort frittliggande bustadbygg på 3 og 4 etasjar og våningshus.

Tabellen nedanfor viser førebelse nøkkeltal for bustadbygg i arealformåla for bustad og LNF-område i KPA for Sund kommune i perioden 2010-2020.

Tabell 4-1: Bustadar i Sund kommune fordelt på formål i KPA 2010-2020

Arealformål	Tal på bustader KPA 2010-2020
Bustad (1110)	1252
LNF spreidd bustad (5210)	862
LNF-Generell (5001)	238
LNF-Generell (5100)	34
LNF-Spreidde fritidsbygningar (5200)	18
Sum	2404*
*Dette inkluderer bustadar for heile kommunen, inkludert KDP for Skogskiftet	

1-16

Tabellen viser at det i dag er 290 bustadeiningar i LNF-formål der det ikkje er heimel for bustadbygging (SOSI- kode 5001, 5100 og 5200). Dersom desse bustadeiningane vert vidareført i LNF-formål vil det sannsynlegvis føre til ein betydeleg auke i dispensasjonssøknader om mindre påbygg m.m. Det er difor ønskjeleg å vurdere meir eigna formål for desse bygde bustadeigedomane.

4.3 Næringsutvikling

Det er registrert 2605 verksemder med og utan arbeidsplassar i Sund kommune.

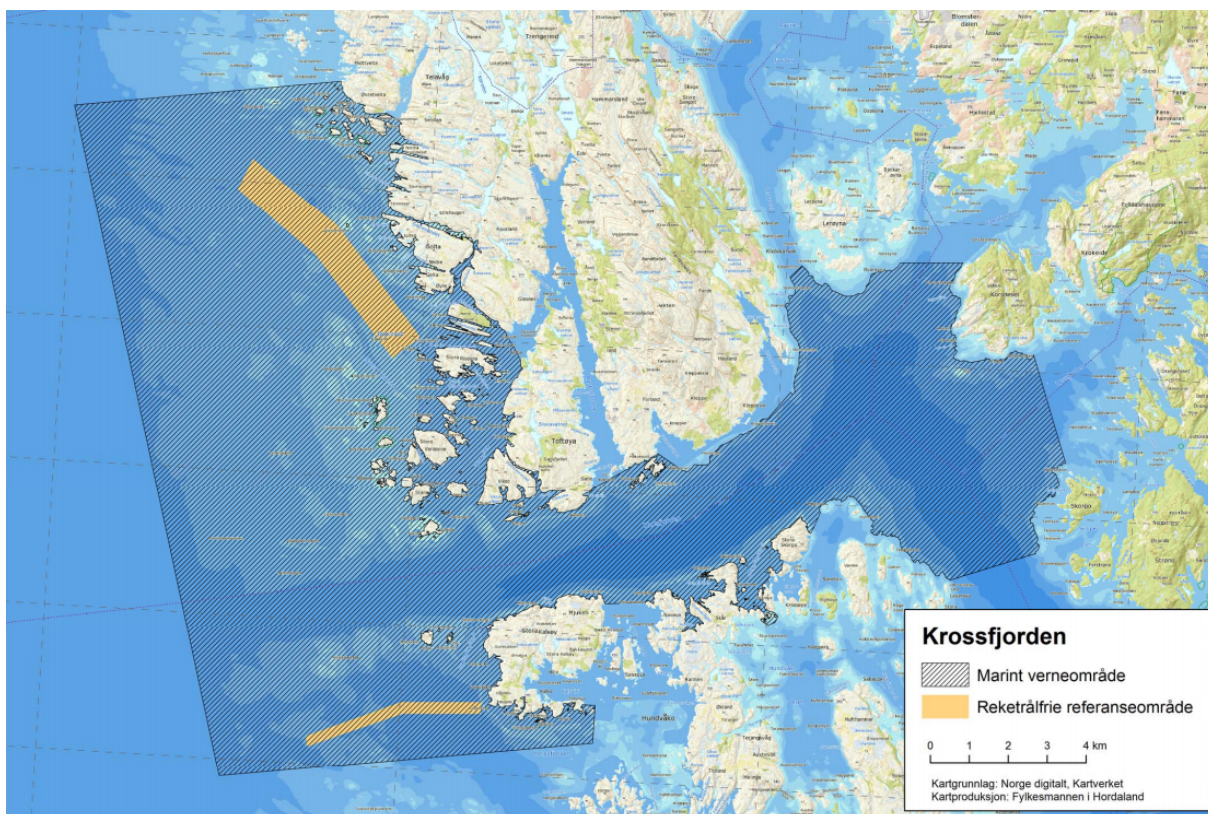
Det har vore arbeid med Interkommunal næringsplan i region vest saman med kommunane Askøy, Fjell og Øygarden, men dette planarbeidet har stoppa opp. Kommunen har difor i planarbeidet sett på både utviding av eksisterande næringsområde og potensielle nye næringsareal.

4.3.1 Næringsutvikling på sjø

Kommunen har i dag 10 lokalitetar for akvakulturanlegg. Dei fleste av desse er oppdrettsanlegg for matfisk, men det er også eit settefiskanlegg i Kvernavika samt ein lokalitet for skalldyr, Langholmen. Inkludert i lokalitetane finn ein også to slakterianlegg for fisk.

I følgje fylkesmannen i Hordaland ligg store delar av kommunens sjøareal innanfor forslag til marint verneområde i Hordaland. Det heng saman med at marine miljøet er blant dei mest mangfaldige og artsrike i Noreg. Verneplanen er p.t. på høyring. Det marine miljøet i Krossfjorden består av eit fjordbasseng med djupne ned til 700 meter og kystområda vest for Sotra. Naturen her er rikholdig, med variert undersjøisk topografi og eit stort mangfald av naturtypar. I dei opne kystområda finn ein store taeskokogar med eit imponerende dyreliv. I fjorden er det bratte fjellveggar dekorerte med flotte korallar og svampar. Dette gjer at området er særskild rikt på marine organismar og har høg verneverdi.

Figur 4-6: Kart som viser marint verneområde. Kjelde: fylkesmannen i Hordaland (<https://www.fylkesmannen.no/nn/Hordaland/Miljo-og-klima/Verneomrade/Marint-vern/Krossfjorden/>).

Vidare er store areal på sjøen prioritert for sjøtrafikk og fiskerinæringa. Dette avgrensar handlingsrommet for å opne for næringsutvikling i sjø.

4.4 Tilgang til sjø

Strandsona skal bevarast som verdifullt natur- og friluftsområde, og sikrast god tilgjenge for allmenta. Sidan 1950-talet har Noreg hatt eigne reglar for bruk og vern av strandsona.

Sund kommune er i statlege planretningslinjer for differensiert forvaltning av strandsona langs sjøen (2011) klassifisert i kategorien «Andre områder der presset på arealene er stort». I desse områda gjeld byggeforbodet i 100-metersbeltet langs sjøen generelt. Som hovudregel skal byggeforbodet praktiserast strengt og dispensasjon unngåast. Lova opnar for vurdering av anna byggegrense enn 100-metersbelte. Fastsetting av slik byggegrense kan gjerast med bakgrunn i kartlegging av funksjonell strandsona.

I førre kommuneplanrullering gjorde Sund eit større arbeid med å teikne ny byggegrense mot sjø. I denne rulleringa skulle ein i utgangspunktet berre justere denne der det var hensiktsmessig. Men i gjennomgangen av gjeldande byggegrense såg ein behov for ei meir heilskapleg vurdering av strandsona for å oppnå heilskap og lik vurdering av heile kommunen. Det er difor gjort ei ny kartlegging av funksjonell strandsona. Dette inneber analyse av strandsona sin kvalitet og verdi. Kvalitetar knytt til biologisk mangfald, landskap, kulturmiljø, bygningsmiljø og tilgjenge for allmenta står i fokus. Kartleggingsarbeidet er utført basert på eksisterande data og flyfoto. Det har ikkje vore synfaring av strandsona frå sjø.

Kommunen har mykje strandsone, men dei mest attraktive strandsoneareala i nærleiken av der folk bur er i stor grad privatiserte. I kommunen er det allereie 700 naust, og sjølv med den restriktive byggegrensa kommunen har i dag er det berre dei siste fem åra bygd 10 nye private naust.

4.5 Vurdering av reguleringsplanar eldre enn 10 år

Ei endring av plan- og bygningslova frå 1. januar 2015 opphevar fem års gjennomføringsfrist for reguleringsplanar. Samstundes vart det innført ein ny praksis for vurdering av om planar eldre enn 10 år framleis er i tråd med krava som vert stilt til nye planar som vert utarbeidd. Reguleringsplanar skal vere oppdaterte, både planfagleg og for å ivareta private og offentlege interesser som vert påverka av utbygginga. Det er søkjar som må sørge for å leggje frem vurderingsgrunnlag til kommunen.

1-18

Døme på tema som skal vurderast ved søknader om utbygging i område med planar eldre enn 10 år:

- *Endringar av stadeigne forhold*
- *Arealpolitiske føringar som t.d. samordna areal- og transport planlegging, forvaltning av strandsona, barn og unges interesser, klima- og energiplanlegging osv*
- *Føringar i arealdelen til kommuneplanen eller tema- og samfunnsplanar*
- *Infrastruktur*
- *Natur og kulturmiljø*
- *Tryggleik og beredskap (ROS)*
- *Om planen har eit forsvarleg planfagleg kvalitetsnivå*

Sund har mange godkjente reguleringsplanar for område som ikkje er bygd ut. Fleire av desse områda ligg framleis som urørte landskap. Mange av desse planane er gamle og utdaterte, og legg til rette for utbygging som ikkje samsvarer med dagens behov og inneheld løysingar ein i dag ikkje ville valt. Fleire av planane legg til rette for ei utbygging som er i strid med statlege planretningslinjer og regionale planar, og har ei plassering som ikkje er eigna i høve til skule- og barnehagar, kollektivtrafikk og servicetilbod.

Dersom kommunen vurderer planen som utdatert, men at byggeområdet framleis er eigna til byggeformål, må det utarbeidast nytt plangrunnlag før det kan gjennomførast tiltak. Kravet om vurdering og dokumentasjon vert ikkje utløyst for mindre tiltak, tiltak som er komplettering, utfyllande bygningar i allereie bygde område, og i område der utbygginga allereie har starta opp.

I samband med rulleringa er alle gjeldande reguleringsplanar gjennomgått. I hovudsak for å vurdere om dei skal vidareførast og framleis gjelde, og difor gjelde framfor arealdelen, eller om dei bør opphevast og arealdelen gjeld framfor reguleringsplanen. Tilhøvet mellom eldre reguleringsplanar og arealdelen er gjort etter følgjande inndeling:

1. *Reguleringsplanar skal gjelde fullt ut*
2. *Reguleringsplanar skal gjelde, men enkelte tema og føresegner i arealdelen overstyrer reguleringsplanen. Døme på dette er byggegrense mot sjø.*
3. *Reguleringsplanen skal ikkje gjelde. Arealdelen overstyrer reguleringsplanen fullt ut.*

4.6 Folkehelse

Planen skal byggje opp under moglegheitene for at folk som veks opp i Sund skal ha god helse og gode oppvekstvilkår. Bustadkvalitetane skal ikkje verte forringa med uheldig samlokalisering mellom bustad og næring, eller støy og støv frå høgt trafikkerte område. Det skal vere god tilgang på uteopphaldsareal/nærturterreng der folk bur, utan at det skal vere trafikkfarleg eller på anna vis vere vanskeleg å komme til friluft- og rekreasjonsområde. Bustadområda skal vere skjerma og opplevast som trygge og gode for innbyggjarane.

5 Planen sitt hovudinnhald

5.1 Endringar i arealformål

Tabell 5-1: Oversikt over areal til ulike formål i tidelegare KPA og forslag til ny KPA

Formål tidlegare KPA/ forslag til ny KPA	Areal tidlegare KPA (daa)	Areal forslag til ny KPA (daa)	Differanse
§11-7. Nr. 1- Bygningar og anlegg			
Bustad (1110)	4581	2566	-2 015
Fritidsbustad	609	526	- 83
Sentrumsformål	161	92	- 69
Forretningar*	43	0	- 43
Offentleg eller privat tenesteyting	467	307	- 160
Fritids- og turistformål	102	91	- 11
Næringsbygg	1260	850	- 410
Idrettsanlegg	154	24	- 130
Andre typar bygningar og anlegg	77	55	-22
Uteopphaldsareal*	6	0	- 6
Grav- og urnelund	64	39	- 25
Kombinert byggje- og anleggsformål	67	60	- 7
<i>Sum areal denne kategori</i>	<i>7591</i>	<i>4610</i>	<i>- 2981</i>
§11-7. Nr. 2- Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur			
Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur	1	8	+ 7
Hamn	46	50	+ 4
Parkeringsplass*	3	0	- 3
<i>Sum areal denne kategori</i>	<i>49</i>	<i>58</i>	<i>+ 9</i>
§11-7. Nr. 3- Grøntstruktur			
Naturområde-grøntstruktur*	12	0	- 12
Friområde	1148	1120	- 28
<i>Sum areal denne kategori</i>	<i>1160</i>	<i>1120</i>	<i>- 40</i>
§11-7. Nr.5 Landbruks-, natur- og friluftformål			

LNF-Generell (5001)*	77827	0	- 77827
LNF-Generell (5100)	1717	79746	+ 78029
LNF-Spreidde fritidsbygningar (5200)	174	157	- 17
LNF spreidd bustad (5210)	6414	4543	- 1871
LNF spreidd fritidsbustad (5220)*	12	0	- 12
LNF spreidd næring	0	68	+ 68
<i>Sum areal denne kategori</i>	<i>86143</i>	<i>84514</i>	<i>-1629</i>
§11-7. Nr.6 Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhøyrande strandsone			
Bruk og vern av sjø vassdrag med tilhøyrande strandsone	16	57	+ 41
Ferdsl	58	58	0
Hamneområde i sjø	0	35	+ 35
Småbåthamn	1517	1301	- 216
Fiske	22765	19730	- 3035
Akvakultur	2461	5122	+ 2661
Drikkevatn	3202	3106	- 96
Naturområde	437	437	0
Friluftsområde	93080	90479	- 2601
Kombinerte formål i sjø og vassdrag med eller utan tilhøyrande strandsone	3	2580	+ 2577
<i>Sum areal denne kategori</i>	<i>123539</i>	<i>122906</i>	<i>-633</i>
<i>Sum</i>	<i>218483</i>	<i>213208***</i>	<i>- 5275***</i>
<i>*Utgår som formål i forslag til ny KPA</i>			
<i>***Totalt areal i KPA er noko justert då KDP for Skogsskiftet ikkje er inkludert i rulleringa. Dette gjeld også areal i omsynssone der gjeldande reguleringsplan framleis skal gjelde (H910)</i>			

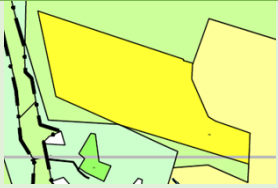
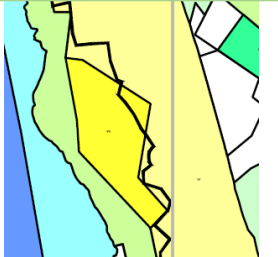
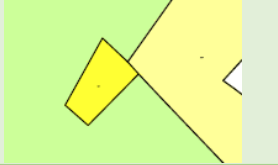

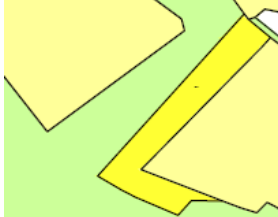

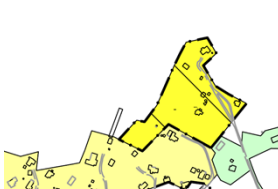
5.2 Bygningar og anlegg

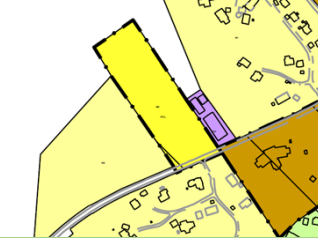

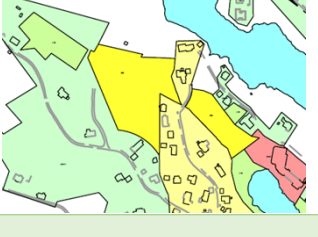
5.2.1 Bustader

I gjennomgangen av bustadområda i kommunen sett opp mot retningslinjene for samordna areal- og transportplanlegging, skule- og barnehagar, kollektivsamband og naudsynte service- og rekreasjonstilbod, er det vurdert at nokre av dei gjeldande bustadområda bør takast ut. Desse har lagt som byggeformål i fleire kommuneplanperiodar utan å verte bygd ut, og ein har i planarbeidet erstatta desse med nye byggeformål som er betre eigna med omsyn til nettopp barnehage, skule, arbeidsplassar, kollektivtilbod m.m. I hovudsak gjeld nye bustadformål utvidingar av eksisterande bustadområde.

I gjennomgangen av LNF-spreidd-formåla er nokre av desse også omgjort til bustadformål då den bygde bustadstrukturen er meir lik eit bustadformål enn eit spreidd-formål. Nye bustadformål er vist i tabell 5-2.

Tabell 5-2: Syner nye bustadformål i perioden 2019-2026

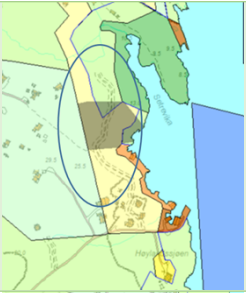
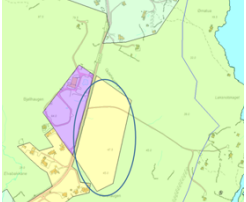
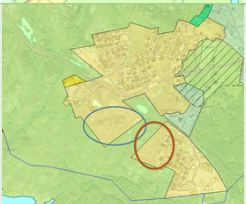

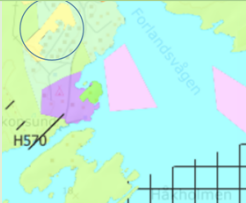

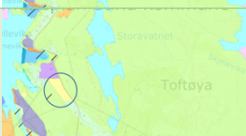

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Spildepollen	LNF-formål	Ubygd. Krav om reguleringsplan	
Vorland	LNF-formål	Ubygd. Krav om reguleringsplan.	
Forland	LNF-formål	Ubygd	
Forland	LNF-spreidd-bustadformål	Utbygd	
Håkonsund	LNF-spreidd-bustadformål	Utbygd	
Kleppe	LNF-formål	Ubygd, men godkjent reguleringsplan.	
Klokkarvik	LNF-formål	Utbygd	
Kleppe	LNF-formål	Delvis utbygd. Krav om reguleringsplan.	

Kleppe	LNF-formål	Ubygd. Krav om reguleringsplan.	
Stranda	LNF-formål og LNF-spreidd-bustadformål	Ubygd. Krav om reguleringsplan.	
Spildepollen	LNF-formål	Ubygd. Krav om reguleringsplan	
Telavåg	LNF-spreidd-bustadformål	Ubygd	

I gjennomgangen av eksisterande bustadformål er alle felt, som har låge inne i minst to planperiodar og ikkje er utbygd, gjort om til anten LNF, eller andre byggeformål. Del av felta som er bygd ut er som hovudregel vidareført (sjå oversikt i tabell 5-3).

Tabell 5-3: Oversikt over ubygde bustadformål frå førre periode som ikkje vert vidareført

Stad	GNR	BNR	Tidlegare formål	Nytt formål	Kartutsnitt førre KPA
Klokkarvik	5	Del av 4 92, 93, 94, 324	1110 Bustadar	LNF-Generell (5100)	
Høyland	11	Del av 1, 2, 3 og 13	1110 Bustadar	LNF-Generell (5100)	

Høyland	12	3, 35, 9, 36,	1110 Bustadar	LNF-Generell (5100) og LSB (5210)	
Høyland	12	66	1110 Bustadar	Næringsbygg (1300)	
Kleppe	14	Delar av 1 og 2	1110 Bustadar	LNF-Generell (5100) i nord og utvida framtidig Bustad (1110) i sør	
Vorland	30	65, 66 mfl	1110 Bustadar	LNF-Generell (5100) og omsynssone kulturmiljø	
Forland	15		1110 Bustadar og LSB (5210)	LNF-Generell (5100), delar gjort om til framtidig Bustad (1110)	
Trellevik	22	1	1110 Bustadar	LNF-Generell (5100)	
Hummerslund	17		1110 Bustadar	LNF-Generell (5100)	
Sæle	16	24-29	1110 Bustadar	LNF-Generell (5100)	
Lavikaneset	37	31, 32 mfl.	1110 Bustadar	1120 Fritidsbusetnad	
Spildapollen			1110 Bustadar	Næringsbygg (1300)	

Telavåg	38	127	1110 Bustadar	Ubygde delar gjort om til LNF-Generell (5100)	
---------	----	-----	---------------	---	---

Som ein del av arbeidet med rulleringa er det gjort ein ryddejobb for å samle fleire registrerte bustadar innanfor formål som er i samsvar med eksisterande situasjon. Ein del bustadar som tidlegare låg inne i reine LNF-område (5001 eller 5100) er no omfatta av byggeformål som Bustad (1110) og LNF spreidd bustad (5210). Talet på bustadar innanfor bustad inkluderer også område der gjeldande reguleringsplan framleis skal gjelde (H910). Endringa går fram av tabell 5-4 .

1-24

Tabell 5-4: Oversikt over registrerte bustadar innanfor ulike arealformål i førre periode og i ny periode. Område for KDP Skogsskifte inngår ikkje i tabellen.

Formål tidlegare KPA/ forslag til ny KPA	Bustadar tidlegare KPA	Bustadar forslag til ny KPA	Differanse
Bustad (1110)	973	977*	+4
Sentrum (1130)	0	4	+4
Fritid/turisme (1170)	0	1	+1
Andre bygg (1500)	0	1	+1
BOP (1160)	0	3	+3
Næring (1300)	0	1	+1
LNF spreidd bustad (5210)	840	908	+68
LNF-Generell (5001)**	206	0	-206
LNF-Spreidde fritidsbygningar (5200)	16	13	-3
LNF-Generell (5100)	34	161	+127
Sum	2069	2069	0
<i>* Inkluderer også bustadar i område der gjeldande reguleringsplan framleis skal gjelde (H910)</i>			
<i>**Utgår som formål i forslag til ny KPA</i>			

5.2.2 Fritidsbusetnad

Det er registrert 648 fritidsbustader i Sund (tal frå 2018). Planen opnar ikkje for nye fritidsbustadformål, men vidarefører eksisterande og regulerte formål.

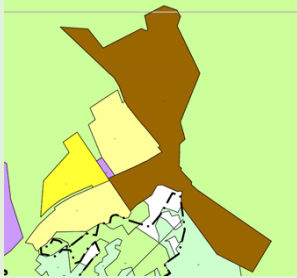
5.2.3 Sentrumsformål

Det er viktig at utvikling av desse nærsentera ikkje går på bekostning av Skogsskiftet som kommunesenter (framtidig kommunedelsenter).

Planen legg opp til ei styrking av nærsenteret Stranda/Forland ved å leggje inn eit nytt større sentrumsformål som legg til rette for ein stad som toler utbygging, ikkje er i konflikt med og koplar saman handelsområdet, bustad og skuleområdet.

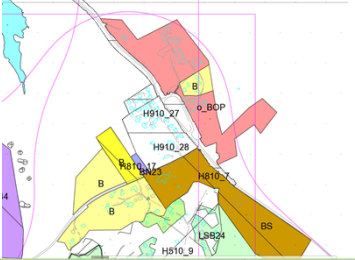
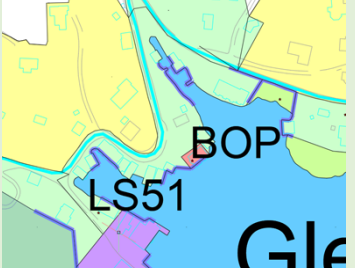
Tabell 5-5: Oversikt over nye sentrumsformål i perioden 2019-2026

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Stranda/Forland	Offentleg formål (Skule), næring og LNF	Krav om reguleringsplan	

5.2.4 Offentleg eller privat tenesteyting

I gjennomgangen av eksisterande formål for offentleg eller privat tenesteyting vart det funne behov for utviding på to stadar.

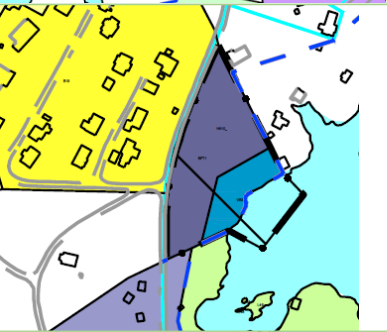

Tabell 5-6: Oversikt over nye formål til offentleg og privat tenesteyting i perioden 2019-2026

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Spilda	5001 LNF-generell	Under utbygging, reguleringsplan under utarbeiding	
Stranda	5001 LNF-generell	Utbygd høgdebasseng i sør. Utbygd skule og forsamlingshus i nord. Delvis ubygd.	
Glesvær	5200 LNF- Spridd bustad	Utbygd	

5.2.5 Fritids- og turistformål

I gjennomgangen av fritids- og turistformål er det opna opp for å utvide slik verksemd to stadar og nyetablering på Håkholmen.

Tabell 5-7: Oversikt over nye fritids- og turistformål i perioden 2019-2026

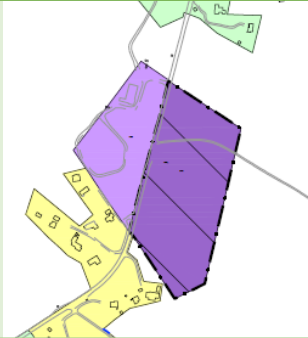
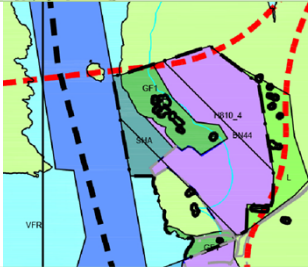

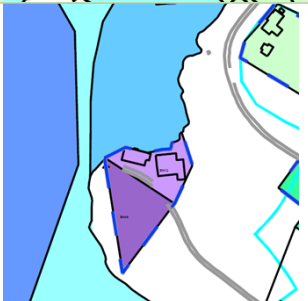
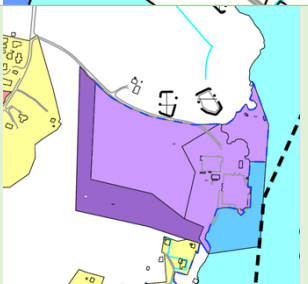
Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Tyrnevika	1500 Naust	Utbygd, nyttast i samband med drift av campingplass	
Grønevika	5001 LNF-generell	Delvis bygd, krav om felles planlegging	
Håkholmen	5001 LNF-generell	Delvis bygd, krav om felles planlegging	

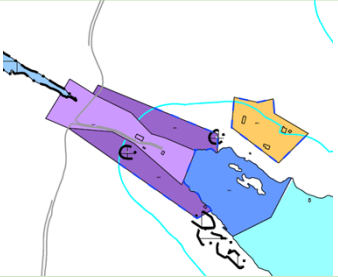

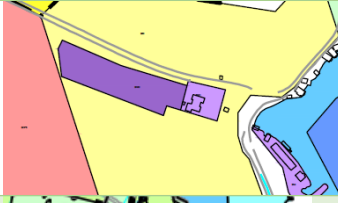
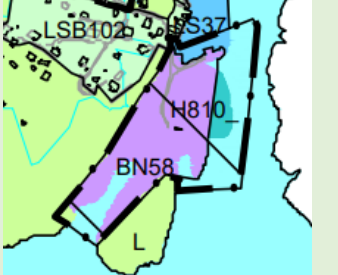
1-26

5.2.6 Næringsvirksomhet

I gjennomgangen av næringsformål er det opna opp for å utvide næringsverksemd åtte stadar i kommunen. Det er i hovudsak opna for mindre utvidingar av eksisterande næringsareal, med unntak av Turnevika. Nye næringsformål går fram av tabell 5-8.

Tabell 5-8: Oversikt over nye næringsformål i perioden 2019-2026

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Høyland	1110 Bustadar	Ubygd, krav om felles planlegging	
Grunnavågen	2040 Hamn, 5001 LNF-generell, 6700 friluftformål,	Ubygd, krav om felles planlegging	
Tyrnevika	5001 LNF-generell, 5200 LNF spreidd bustad	Utbygd med naust, elles ubygd	
Nordre Tofta	5001 LNF-generell	Ubygd	
Glesnes	5001 LNF-generell	Ubygd	

Glesnes	5001 LNF-generell	Ubygd	
Kausland	5001 LNF-generell	Ubygd	
Spildapollen	1110 Bustadar	Ubygd	
Øvre Golta	Delvis 5001 LNF-generell, og delvis 1800 Kombinert bebyggelse og anleggsformål - fremtidig	Utbygd med vegareal og brygge, elles ubygd	

5.2.7 Idrettsanlegg

I planen vil eitt areal sett av til idrettsanlegg i Klokkarvik utgå då ein heller ynskjer dette arealet til utviding av gravlund for Sund kyrkje (sjå tabell 5-9.). Andre eksisterande formål vert vidareført.

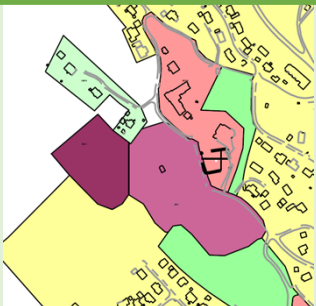
5.2.8 Naustformål

Det er over 700 naust i kommunen i dag (tal frå 2018). Planen opnar ikkje for nye naustformål, men vidarefører dagens naustformål.

5.2.9 Grav- og urnelund

Det er fleire gravstadar i kommunen som alle er vidareført. Sund kyrkje i Klokkarvik har uttrykt ynskje om utviding av gravlund, og det er sett av areal til dette i planen. Sjå tabell 5-9.

Tabell 5-9: Oversikt over nye formål til Grav- og urnelund i perioden 2019-2026

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Klokkarvik	1400 Idrettsanlegg	Ubygd	

1-29

5.2.10 Kombinert byggje- og anleggsformål

Planen vidarefører to eksisterande formål. Det er eitt nytt formål på Glesvær med kombinasjon av parkering og naust i samband med småbåthamn.

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Glesvær	5001 LNF-generell	Ubygd	

5.3 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

5.3.1 Samferdselsanlegg og teknisk infrastruktur

Det er vidareført ei veglinje frå tidlegare plan.

5.3.2 Hamn

Det er i samband med planarbeidet gjort nokre utvidingar av eksisterande formål, men planforslaget opnar ikkje opp for nye hamneområde som ikkje er tilknytta eksisterande hamneområde.

5.4 Grøntstruktur

5.4.1 Friområde

Friområda er i hovudsak vidareført utan endring. Det er eit nytt friområde på Visterøy. Dette er i tilknytning til det sikra friluftsområdet, og opnar for kaianlegg for ekspressbåt og enkle overnattingshytter eller gapahukar med enkel standard og for kortvarig opphald. Eit døme kan vere Tubakuba på Fløien i Bergen.

Tabell 5-10: Oversikt over nye formål til Grønstruktur i perioden 2019-2026

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Visterøy	LNF	Noko vegareal, elles ubygd	
<u>Risøyna</u>	<u>LNF</u>	<u>Ubygde, eies av Bergen og omegn friluftsråd</u>	

1-30

5.5 Landbruks-, natur- og friluftformål

5.5.1 LNF-formål

Planen har fleire LNF-formål enn kva gjeldande plan har, då det er gjort eit omfattande arbeid med å gjere om LNF-spreidd til LNF-formål der det har vore registrerte landbruksverdiar.

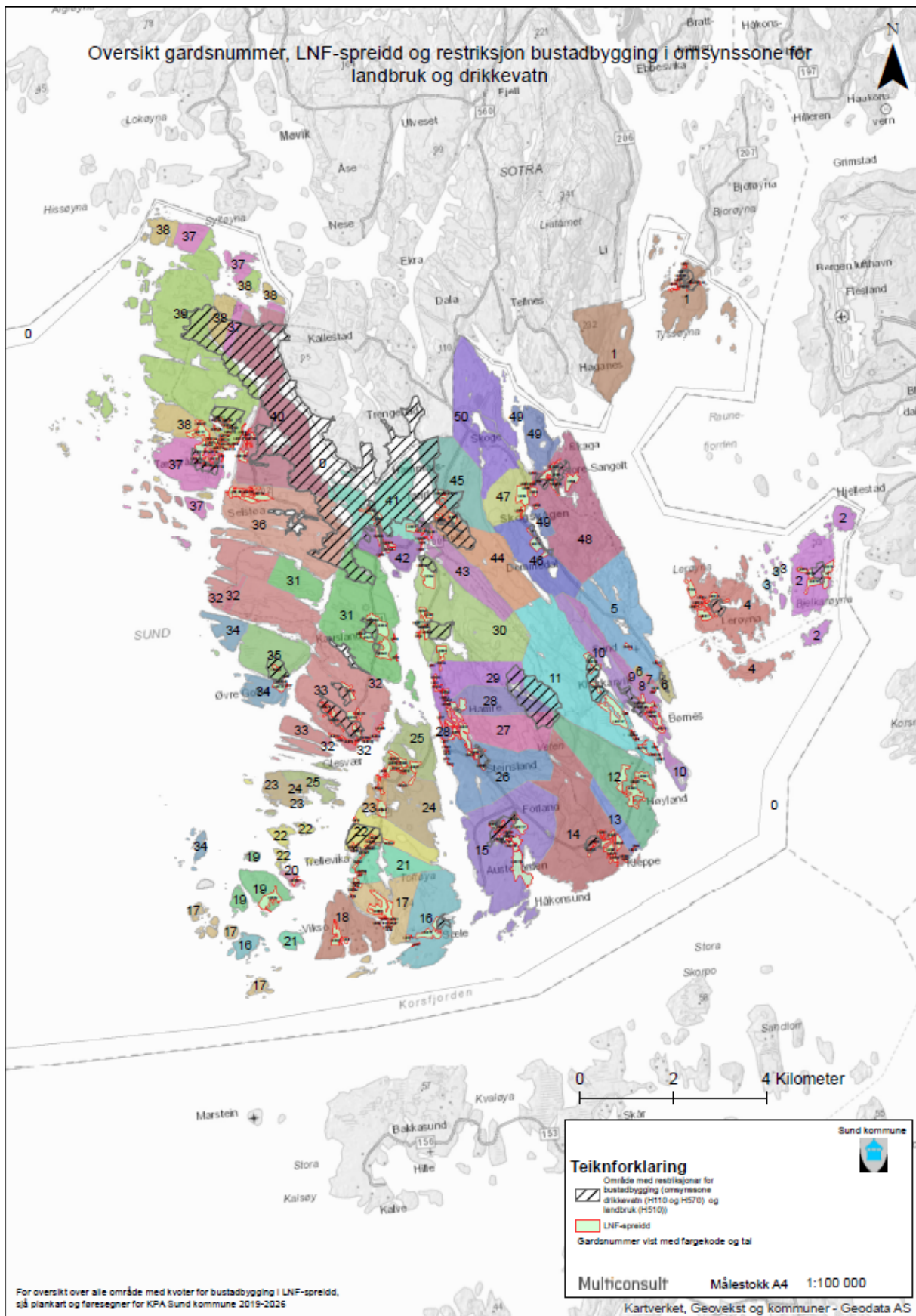
5.5.2 LNF-spreidd bustad, fritidsbustad, næring med vidare (naust)

Gjeldande plan hadde mange LNF-spreidd-formål for naust i strandsona. Desse er i hovudsak vidareført, men nokre er omgjort til LNF-spreidd-næring då det i hovudsak har vore fiskerinaust.

Det er også lagt inn nokre nye LNF-spreidd-formål for naust. Dette er i hovudsak omgjering frå bustadformål til LNF-spreidd-formål og desse endringane er ikkje konsekvensutgreidd.

5.5.3 LNF-spreidd bustad

Det er gjort større endringar i LNF-spreidd-formåla for bustad. Nokre av LNF-spreidd-formåla er nye og opnar for bygging av nye spreidde bustadeiningar, der kvotene er fastsatt i føresegnene. I fastsetting av kvoter er det for område som ligg innanfor omsynsonssone for landbruk (510) og drikkevatt (H110 og H570) ikkje opna for nye bygg (sjå oversikt i figur 5-1). For ytterlegare informasjon om område med kvoter for bustadbygging i LNF-spreidd, sjå plankart og føresegner. Nye område for LNF-spreidde bustadar er konsekvensutgreidd.

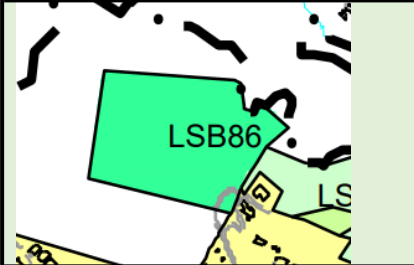

Figur 5-1: Oversikt gardsnummer, LNF-spreidd og restriksjon bustadbygging i omsynssone for landbruk og drikkevatt.

Mange av dei nye LNF-spreidd-formåla for bustad er bygde bustadeigedomar som tidlegare låg i LNF-formål der føresegnene opna for at mindre tiltak på bygd eigedom var tillate. Denne opninga har vore ulovleg, og kan ikkje vidareførast. For å unngå unødvendig mykje dispensasjonspraksis er dei bygde bustadeigedomane difor blitt endra til LNF-spreidd bustad. Avgrensinga av dei nye LNF-spreidd-formåla har vore vurdert konkret for kvart formål basert på ein GIS-analyse i tillegg til manuell gjennomgang. Formåla er avgrensa av t.d. dyrka mark, funksjonell strandsone, vassdrag, kulturminne og andre viktige omsyn. Desse formåla speglar i hovudsak eksisterande situasjon, og fører ikkje til reelle endringar då formålsgrensa er trekt rundt bustadhus/opparbeidd hage og kvoten ikkje opnar opp for fleire bustadeiningar. Endringa er i hovudsak av teknisk karakter, og inneber inga endring av rammene for arealbruk for desse bygde eigedomane. Endringa fører difor ikkje til krav om konsekvensutgreiing etter forskrift om konsekvensutgreiing, jf. forskriftens § 18-2 og 18-3, tredje ledd.

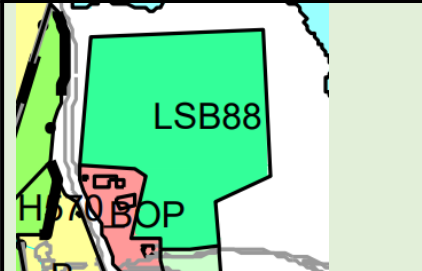
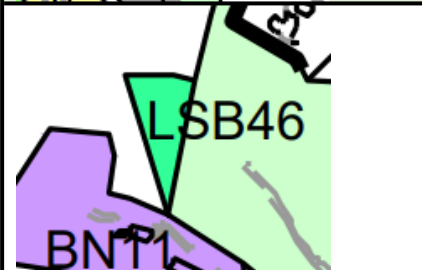
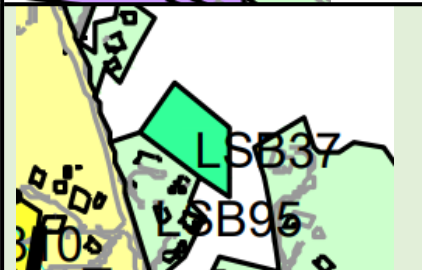
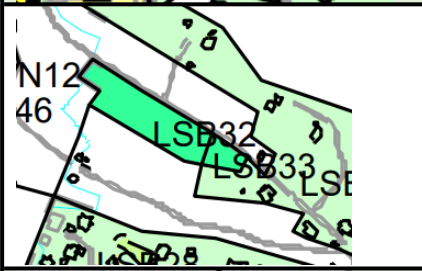
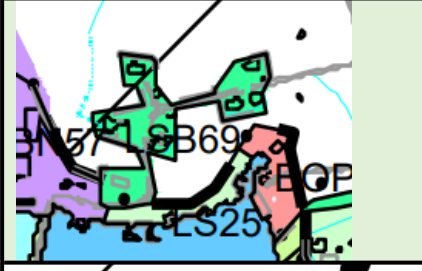
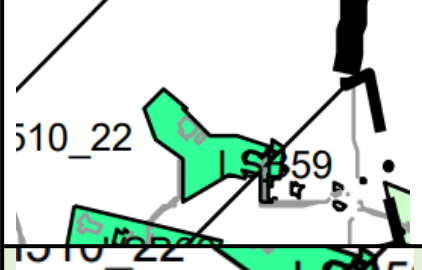

Alle dei nye LNF-spreidd-formåla er skildra under.

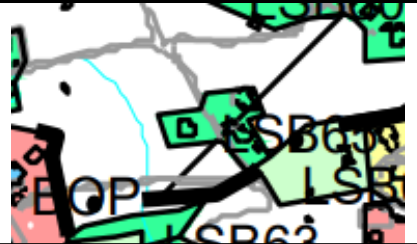

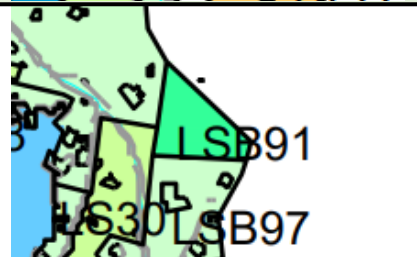
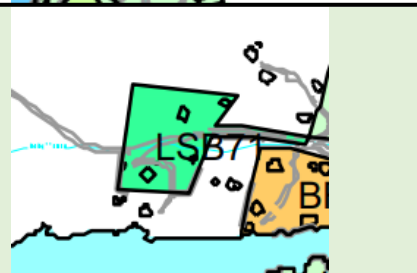
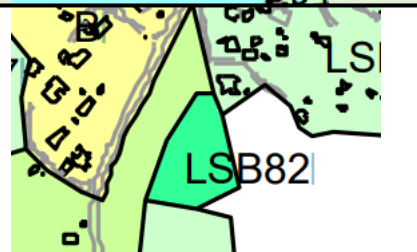

Sjølv om planen opnar for 15 nye LNF-spreidd-formål for bustader er den totale mengda LNF-spreidd-formål, målt i dekar (sjå tabell 5-1) betydeleg redusert som følgje av ein omfattande gjennomgang av desse formåla opp mot dyrka mark og vassdrag. I gjeldande plan låg mange store og samanhengande LNF-spreidd-formål oppå fulldyrka mark, overflatedyrka mark og beiteområde. Føresegnene stilte krav om at det ikkje var tillate å bygge på dyrka mark, dvs. at kartet og føresegnene ikkje samsvarte. Dette har skapt misforståingar og feile forhåpningar for kor ein kan byggje. Planen har no teke bort alle LNF-spreidd-formål i område med landbruksverdiar.

Tabell 5-11: Oversikt over nye formål til LNF Spreidd bustad i perioden 2019-2026

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Kyrkjehaugen	5001 LNF-generell	Ubygd	
Vardhaugen	5001 LNF-generell	Ubygd	

Formarmyra	5001 LNF-generell	Ubygd	
Kausland	5001 LNF-generell	Ubygd	
Berge	5001 LNF-generell	Ubygd	
Kalvbakken	5001 LNF-generell	Ubygd	
Træshaugen I	5001 LNF-generell	Utbygd med fleire bustader	
Træshaugen II	5001 LNF-generell	Utbygd med eit bustadhus	
Træshaugen III	5001 LNF-generell	Utbygd med fleire bustader	

Træshaugen IV	5001 LNF-generell	Utbygd med fleire bustader	
Træshaugen V	5001 LNF-generell	Ubygd	
Hummelsund	5001 LNF-generell	Ubygd	
Vestre Sælsvika	5001 LNF-generell	Utbygd med to bustader og to hyttar	
Engjamyra	5001 LNF-generell	Ubygd	
Hegraberget	5001 LNF-generell	Utbygd med nokre bustadhus	

5.5.4 LNF-spreidd næring

Det er lagt inn nokre få nye LNF-spreidd-næringsformål. Dette er i hovudsak endringar frå LNF-spreidd-naust til LNF-spreidd-næring i samsvar med eksisterande bruk og situasjon.

5.6 Bruk og vern av sjø og vassdrag, med tilhøyrande strandsone

5.6.1 Allmenn tilgang til sjø

Ved tidlegare rullering av arealdelen vart funksjonell strandsone kartlagd på ein særskild overordna og grov måte. Den har på nokre vis fungert godt, men kommunen har møtt problem med at den både er for grovkorna og nokre stader ikkje rett plassert i høve til strandsoneverdiene.

I denne rulleringa er det utført ein strandsoneanalyse der det er kartlagt funksjonell strandsone, småbåthamner og marina, infrastruktur, landskapsverdiar, friluftsliv, kulturminne/kulturmiljø, landbruksareal og naturmiljø. Det vert vist til eigen delrapport om funksjonell strandsone datert 10.juni 2019.

Å finne eigna funksjonell strandsone er nokre stader vanskeleg. Ei bratt strandsone med klippekyst gjev mangelfull tilgang til sjøen for menneskar, men den kan ha stor verdi som utsiktspunkt. Og inngrep i nærleiken av strandsona her kan vere konfliktskapande på grunn av negative silhuettverknader og reduserte landskaps-, natur- og friluftskvalitetar sett frå sjø. Der strandsona er flat kan det vere vanskeleg å definere kvar strandsona startar og sluttar.

Mange eksisterande byggeområde i Sund grensar til sjøen der gjeldande funksjonell strandsone går langs sjøkanten. Dette har skapt situasjonar kor ein mellom anna har søkt om bruksendring frå naust til bustad heilt i sjøkanten, og fått løyve sidan bruksendringa var i tråd med formålet. Dette skapar uheldig privatisering av strandsona. Ei prinsipiell endring i arealdelen har difor vore å endre byggeformål i sjø til LNF-spreidd med 0 nye bustadeiningar. På den måten vil eksisterande bygde eigedomar få høve til å gjere mindre tiltak, men det vert ikkje fortetting og/eller uønskte bruksendringar som privatiserer ytterlegare.

5.6.2 Byggegrense mot sjø og funksjonell strandsone

Planen viser både funksjonell strandsone og byggegrense mot sjø. Den funksjonelle strandsona seier noko om kva som oppfattast som strandsone. Til dømes meiner vi at naustmiljø er del av strandsona og må ligge innanfor den funksjonelle strandsona. Det er difor valt å ikkje nytte den funksjonelle strandsone som byggegrense, men heller lagt på ein eigen byggegrense i typiske strandsoneformål som naust, LNF-spreidd naust, småbåthamn m.m. Der den funksjonelle strandsona går bak, er byggegrensa lagt på begge sider av byggeformålet, for å hindre utbygging bak nausta i område som er del av strandsona.

Utanom byggegrensa er hovudprinsippet at 100-metersbeltet gjeld.

5.6.3 Hamneområde i sjø

Det er i samband med planarbeidet gjort nokre utvidingar av eksisterande formål, men planforslaget opnar ikkje for nye hamneområde.

5.6.4 Småbåthamn

Eit av måla med planarbeidet har vore å betre tilgangen til sjø for allmenta. Det har også vore stor etterspurnad etter båtplassar i kommunen. Ein har i planen difor lagt inn ein del nye formål for småbåthamnar i planen. I desse formåla er det lagt inn føringar på at det t.d. berre er tillate med fellesnaust, og at det må utarbeidast reguleringsplan. Ein ynskjer vidare å opne opp for felles båtanlegg i sjø i staden for private utliggarar.

5.6.5 Fiske

Del av fiskeriformålet lokalisert utanfor Førdestraumen i førre periode er redusert for å opne for akvakultur. Det er ikkje spesielle fiskeriinteresser i denne delen av sona. Planen vidarefører elles eksisterande fiskeriformål.

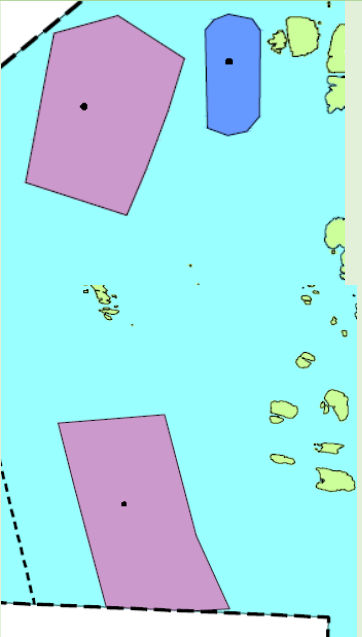
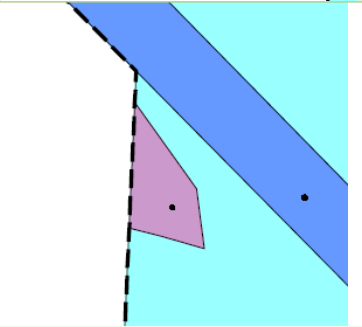
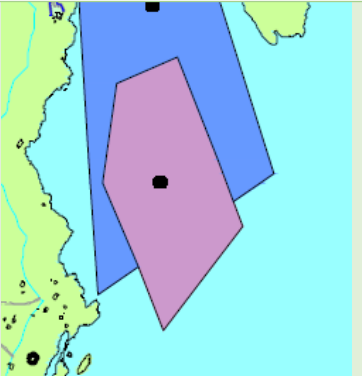
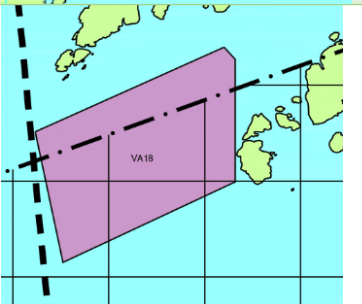
5.6.6 Akvakultur

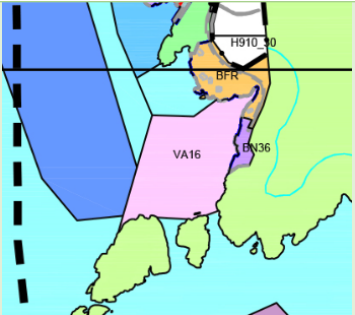
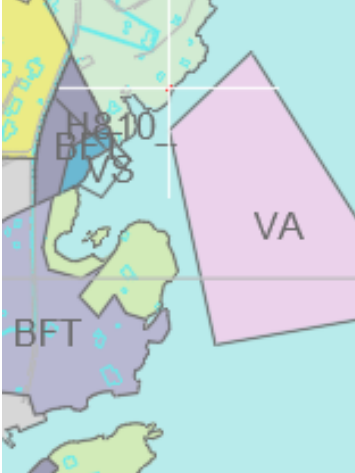
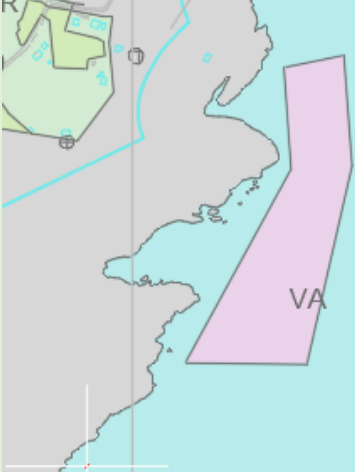
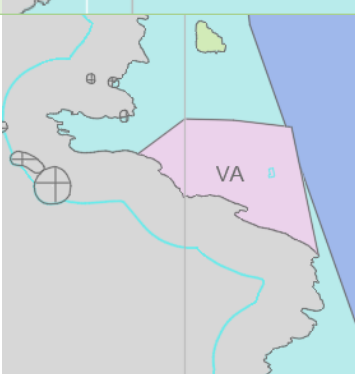
Det er opna opp for fire nye lokalitetar til akvakultur i planforslaget. I tillegg er ein lokalitet flytta og vert vist som framtidig i planforslaget. Tre av dei nye lokalitetane er lokalisert i havet vest for Tælavåg og Glesvær. Den siste er lokalisert utanfor Førdestraumen i del av område som i førre periode var regulert til fiskeri. Mesteparten av fiskeriformålet er vidareført. Val av nye lokalitetar er mellom anna gjort med bakgrunn i ein GIS-analyse som er gjennomført i samband med planarbeidet. Denne tar utgangspunkt i registrerte verdiar og interesser i kommunen, og skil ut del av sjøflata som er mindre konfliktfylt. Etter ei nærare vurdering er det difor fire nye lokalitetar som kommunen ynskjer å opne for. Etablering av akvakulturanlegg i sjø må uansett søkast til forvaltningsmynde.

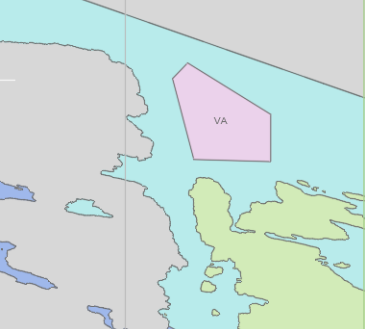
Det er også fjerna to akvakulturlokalitetar. Ein del andre lokalitetar kan ikkje lenger få løyve til å ale opp alle artar og har difor fått ei føresegnson. Dette grunna nærleik til eksisterande anlegg eller andre tilhøve. Ein legg restriksjonar på artar i staden for å fjerne lokalitetane.

Nye og endra akvakulturformål går fram av tabell 5-12.

Tabell 5-12: Oversikt over nye og endra akvakulturformål i perioden 2019-2026

Stad	Tidlegare formål	Status	Kartutsnitt
Tælavåg	6001 Bruk og vern av sjø og vassdrag	Ubygd	
Glesvær	6001 Bruk og vern av sjø og vassdrag	Ubygd	
Førdestraumen	6300 Fiske	Ubygd	
Ytstaskjeret	6001 Bruk og vern av sjø og vassdrag	Ubygd	

<p>USHOLMSVIKA</p>	<p>6400 Akvakultur</p>	<p><u>Blir i prinsippet ~~Takasttatt~~ ut, flyttast til Ystaskjeret lenger sør. ~~Utsnittet til høyre er hentet fra KPA 2010-2020. Formålet vert fjerna ved etablering i VKA18~~</u></p>	
<p>Grønevik</p>	<p>6400 Akvakultur</p>	<p>Vidarerført med føresegnzone 27 «Hvilke artsgrupper som kan etableres».</p>	
<p>Træsneset</p>	<p>6400 Akvakultur</p>	<p>Vidarerført med føresegnzone 27 «Hvilke artsgrupper som kan etableres».</p>	
<p>Toftøy</p>	<p>6400 Akvakultur</p>	<p>Vidarerført med føresegnzone 27 «Hvilke artsgrupper som kan etableres».</p>	

Sandøyvågen 6400 Akvakultur Vert ikkje vidareført	
Notholmen 6400 Akvakultur Vidarerført med føresegnsoner 27 «Hvilke artsgrupper som kan etableres».	

1-39

5.6.7 Drikkevatt

Eksisterande formål knytt til drikkevatt er vidareført i planen.

5.6.8 Naturområde

Planen legg ikkje opp til endringar, men vidarefører eksisterande formål.

5.6.9 Friluftsområde

Planen legg ikkje opp til endringar, men vidarefører eksisterande formål.

5.6.10 Kombinert formål i sjø og vassdrag med eller utan tilhøyrande strandsone

I tilknytning til akvakulturområda er det lagt inn større kombinerte formål for friluftsliv, ferdsel og akvakultur som eit fleirbruksformål som gjev akvakulturanlegg moglegheiter til å gjere mindre justeringar og ankring innanfor formåla. Desse formåla er tilpassa behova for lokalitet og er arrondert med omsyn til andre interesser som til dømes friluftsliv, sjøtrafikk, fiske og kulturminne.

5.7 Omsynssoner

5.7.1 Landbruk

Omsynssone landbruk er vidareført frå gjeldande plan.

5.7.2 Kulturminne

Omsynssonea kulturminne er lagt inn i samsvar med informasjon i fylkeskonservator sin database askeladden.no.

5.7.3 Nedslagsfelt for drikkevatt

Sikringssone for nedslagsfelt til drikkevatt rundt Kørelen er utvida til å også inkludere friområdet Gåsavatnet. Elles er sikringssona tilpassa og oppdatert etter kjend kunnskap.

5.7.4 Plankravsoner

Der alle byggeområde før hadde kvart sitt plankrav er det lagt inn fleire gjennomføringssoner enn det var tidlegare. Dette gjer ein for å vere meir konsekvent med kor ein ynskjer slike soner, og for å vere meir fleksibel då sonene kan gå over fleire felt.

6 Konsekvensutgreiing og risiko- og sårbarheitsanalyse

Det er gjort konsekvensutgreiing (KU) og risiko- og sårbarheitsanalyse (ROS) av alle innspel og endringar i samband med planprosessen. KU og ROS-analysar er samla i separat rapport. Rapporten inneheld og samla vurdering av innspela og endringane.

1-40

7 Vedlegg

Plankart, datert 10.07.2019

Føresegner, datert 10.07.2019

Konsekvensutgreiing og risiko- og sårbarheitsanalyse av innspel og endringar, datert 08.06.2019

Notat om akvakultur, datert 11.06.2019

Delrapport om funksjonell strandsone, datert 10.06.2019